

Gerard Kramer

Smekingen, gebeden, voorbiddingen en dankzeggingen

WoordStudie

“Bijbeltekst”

Bijbelboek

Bidden is gewoon bidden, denken we misschien vaak. Maar het is toch wel interessant te zien dat Paulus *meerdere* vormen van bidden onderscheidt. Daarvoor is soms zelfs onder Schriftgetrouwe uitleggers weinig begrip. De woorden die hieronder aan bod komen, worden soms zonder blikken of blozen tot synoniemen verklaard – en dat zijn ze niet!

Verskillende soorten gebeden

Paulus onderscheidt in 1 Timotheüs 2:1 verschillende soorten gebeden, en daar moest (en moet) dus per keer goed over worden nagedacht. In welke situatie moet je voor mensen *smeken*? Dan is er toch echt iets bijzonders aan de hand, en daarover moet je wel geïnformeerd zijn. En wanneer is het beter in algemene zin te *bidden* en mensen ‘gewoon’ voor de troon van de genade te brengen (Hebr. 4:16)?

In welk specifiek geval doe je *voorbede*, ofwel treed je voor iemand tussenbeide? Dan is er sprake van een bijzondere situatie, waardoor je je genoodzaakt voelt biddend voor iemand in de bres te treden. Hierbij kan gedacht worden aan de manier waarop Abraham voorbede deed voor Lot en voor Sodom in Genesis 18:23-33. Dat was toch echt een worsteling in het gebed, waarbij Abraham op het

scherpst van de snede als het ware met God onderhandelde en de nood voor God bracht.

Misschien vergeten we *één* optie nog wel het vaakst: de *dankzegging*. Het is goed de Heer te danken voor mensen, ook overheidspersonen, als ze handelen op een manier die goed is voor de christenen. Wanneer overheidspersonen, misschien wel omdat christenen voor hen gesmeekt, gebeden, of voorbede gedaan hebben, hun de vrijheid geven om samen te komen en om het evangelie vrij te verkondigen, mondeling en schriftelijk, dan is dat een reden om de Heer van harte voor hen te danken!

We gaan de verschillende woorden voor deze gebedsvormen nu bekijken.

Smekingen

Het woord 'smekingen' is Gr. *deèseis*, het meervoud van *deèsis*, dat in het Nieuwe Testament veel voorkomt, en zowel smekingen naar mensen als naar God toe aanduidt. In 1 Timotheüs komt het verder voor in hoofdstuk 5:5, en in 2 Timotheüs in hoofdstuk 1:3 ('gebeden'). In Hebreeën 5:7 is 'gebeden' vertaald, omdat het gevolgd wordt door het slechts daar voorkomende Gr. woord *hiketèriai*, dat uitsluitend 'smekingen' kan betekenen.

Het verwante werkwoord *deomai* wordt door Paulus gebruikt in Romeinen 1:10 ('bidden'); 2 Korinthiërs 5:20 ('bidden'); 8:4 ('smeken'); 10:2 ('verzoeken'); Galaten 4:12 ('smeken'); en 1 Thessalonicenzen 3:10 ('bidden').

Gebeden

Dit woord, dat ook voorkomt in 1 Timotheüs 5:5, is de vertaling van het meer algemene woord *proseuchai*, het meervoud van *proseuchè*. Zie voor het in het Nieuwe Testament veel gebruikte verwante werkwoord 'bidden' (Gr. *proseuchomai*) hoofdstuk 2:8. Deze woordgroep betreft uitsluitend het bidden tot God, niet tot mensen. Met 'aanbidden' als eerbetoon aan God heeft dit niets te maken, hoewel commentatoren in de oudheid (Augustinus) en de moderne tijd (Ridderbos) dit hebben gedacht.

Voorbiddingen

Voor 'voorbeeldingen' wordt het Gr. woord *enteuxeis* gebruikt, het meervoud van *enteuxis*, dat alleen in 1 Timotheüs 2:1 en in 4:5 ('gebed') voorkomt. Het is verwant met het Gr. woord *entunchanoo*, dat voorkomt in de betekenis van 'zich wenden tot' in Handelingen 25:24, en 'bidden' in de zin van 'tussenbeide treden' in Romeinen 8:27,34; 11:2 ('aanklagen', d.i. 'tussenbeide treden ten nadele van'); Hebreëen 7:25 ('tussenbeide treden').

Een *enteuxis* is in de papyri het woord voor een 'verzoek' of 'verzoekschrift', bijv. aan een koning, en *entunchanoo* duidt dan het 'doen van een verzoek' aan. De oorspronkelijke betekenis is 'komen bij', 'ontmoeten', 'zich wenden tot', 'vragen', vandaar 'ten gunste van iemand bemiddelen', en naar God toe: 'bidden', 'tussenbeide treden voor'. Daarnaast gebruikt Paulus het versterkte Gr. werkwoord *huperentunchanoo*, letterlijk 'sterk tussenbeide treden', of 'tussenbeide treden voor (= *huper*) in Romeinen 8:26.

Dankzeggingen

Voor 'dankzeggingen' wordt het Gr. woord *eucharistiai* gebruikt, het meervoud van *eucharistia*, d.i. 'dankzegging'. Het komt in 1 Timotheüs voor in hoofdstuk 4:3, 4; verder in Handelingen 24:3 ('dankbaarheid'); 1 Korinthiërs 14:16; 2 Korinthiërs 4:15; 9:11, 12; Efeziërs 5:4; Filippenzen 4:6; Kolossenzen 2:7; 4:2; 1 Thessalonicenzen 3:9 ('dank'); Openbaring 4:9; 7:12. Hier in 1 Timotheüs 2:1 een verwijzing te willen zien naar de 'eucharistie', is volledig onjuist. Overigens heeft zelfs Augustinus in *Ep.* 149,2,16 deze vier gebedsuitingen ten onrechte verklaard als verwijzingen naar de respectieve onderdelen van de toenmalige eredienst.

OudeSporen 2021

